

Leren en ontwikkelen van zorgbeleid middels een beproefd analysekader

Effecten van een programma of project kun je niet altijd meten, maar gestructureerd onderzoek verhoogt grip op de werking ervan.

Met behulp van het analysemodel wordt de samenhang tussen de behaalde of beoogde aanpak en effecten inzichtelijk. Ook komen factoren naar voren die deze versterken of verzwakken. Er zijn verschillende toepassingen van het analysekader:

Terugkijken:

- Evaluatie van effecten
- Verklaring van werking programma/project
- Onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid

Tussentijds:

- Tussentijds leren en ontwikkelen
- Bijstellen aanpak aan de hand van ontwikkelingen en nieuwe inzichten

Vooruitkijken:

- Gestructureerd opstellen beoogde aanpak en effecten
- Identificeren van randvoorwaarden voor effect, inspelen op afhankelijkheden
- Onderbouwing voor financiering

Voorbeeld van een analysekader: **Voorkomen van arbeidstekort in een verpleeghuis**

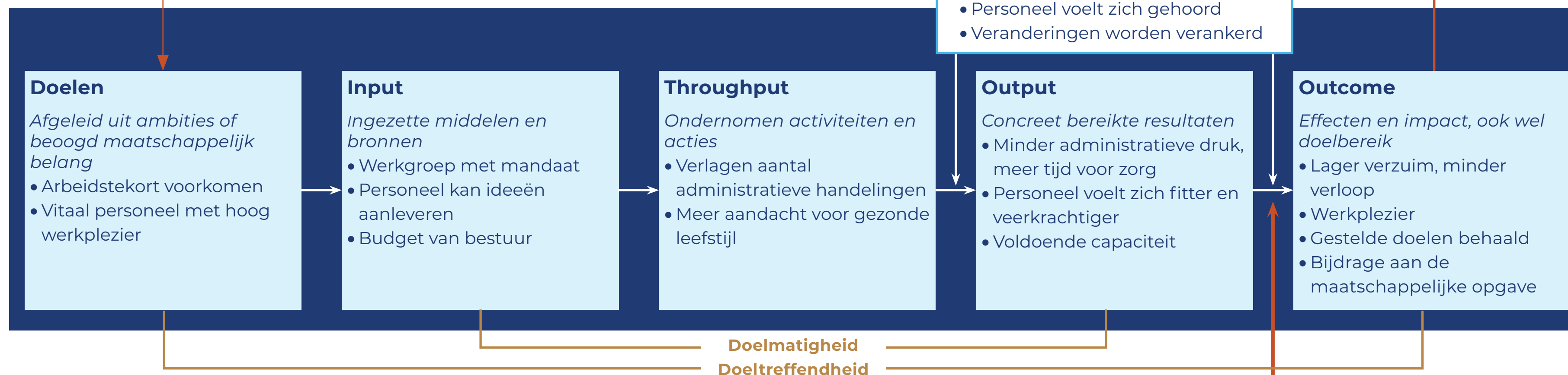
In het voorbeeld hieronder staan de hoofdlijnen van een beoogde aanpak om arbeidstekorten tegen te gaan.

Door het schema in te vullen en te evalueren wordt duidelijk of en waarom de doelen behaald zijn of kunnen worden.

Op deze manier kan de aanpak vervolgens worden aangescherpt.

Maatschappelijke opgave

Groeiende zorgvraag bedienen met beperkte middelen en capaciteit

Outcomes kunnen ook worden uitgesplitst in:

- **Effecten:** Kortere termijn, met meestal meer eigen invloed. Bijvoorbeeld een verandering van houding of kennis.
- **Impact:** Langere termijn, met meestal meer invloeden vanuit externe factoren. Bijvoorbeeld verandering van gedrag of kenmerken van de omgeving of mensen.

Mechanismen van effect gaan over de voorwaarden en afhankelijkheden die gelden om beoogde outcomes te bereiken. Ze vormen de verbinding tussen de kolommen in het analysekader: 'Hoe zorgt factor A voor B en B voor C?'. Mechanismen zijn (grotendeels) binnen eigen invloed en kunnen impact versterken of verzwakken.

Externe factoren hebben net als de mechanismen van effect invloed op je outcomes, maar zijn niet of nauwelijks binnen eigen invloed. Je kunt er wel op anticiperen door gebruik te maken van de invloedversterkende factoren en de invloedverzwakkende factoren te voorzien, bijvoorbeeld in timing.

Doeltreffendheid gaat over de vraag: 'Doen we de goede dingen?'. De relatie tussen gestelde doelen en de gerealiseerde uitkomsten staat centraal.

Doelmatigheid gaat over: 'Doen we de dingen goed?' Door de relatie tussen input en output te onderzoeken, krijgen we inzicht in of dat je bijvoorbeeld met dezelfde middelen meer kunt bereiken.